

Examining the causal model of tendency towards self- harm behaviors based on the perception of conflict between parents and attachment styles with the mediation role of rumination in adolescent females

Yasamin Saki¹, Sahar Safarzadeh²

1- M. A. Student, Department of Clinical Psychology, Ahv.C., Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Psychology, Ahv.C., Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. (Corresponding Author) E-mail: s.safarzadeh1152@iau.ac.ir

Received: 28/01/2024

Accepted: 03/02/2024

Abstract

Introduction: Self-harm behaviors have been one of the significant issues in the field of adolescent sanity, which is associated with diverse range of contributing components.

Aim: The present study aimed to the exmine the causal model of tendency towards self-harm behaviors based on the perception of conflict between parents and attachment styles with the mediation role of rumination in adolescent female in Ahvaz.

Method: This study employed a descriptive-correlational design with path analysis. The statistical population comprised all female first-year high school students in Ahvaz during the 2022–2023 academic year. A sample of 200 students was selected through cluster random sampling, in accordance with Kline’s guidelines. To collect data, Self-Harm Inventory, Perception of conflict between parents, Attachment styles, and Ruminative Responses Scales were implemented. The data were analyzed using regression and path analysis in SPSS-24 and AMOS-24 softwares.

Results: The results indicated that the direct path coefficients of secure attachment style ($\beta = -0.295$), insecure-avoidant attachment ($\beta = 0.104$), insecure-ambivalent attachment ($\beta = 0.302$), and rumination ($\beta = 0.433$) on self-harm behaviors were statistically significant. However, the direct path from perception of parental conflict to self-harm behaviors was not significant. Analysis of indirect effects further revealed that rumination served as a significant mediator in the model ($P < 0.05$).

Conclusion: The results showed that the tendency to self-harm behaviors based on the perception of conflict between parents and attachment styles was mediated by rumination; therefore, reducing parental conflict and appropriate attachment styles could be essential components in designing therapeutic interventions for self-injurious behaviors in adolescent females.

Keywords: Self-harm behaviors, Conflict, Attachment, Rumination, Adolescent.

Saki Y, Safarzadeh S. Examining the causal model of tendency towards self- harm behaviors based on the perception of conflict between parents and attachment styles with the mediation role of rumination in adolescent females. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry 2025; 12 (5)135-148 URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-2161-fa.html>

Copyright © 2025 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

آزمون مدل علی گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری نشخوار فکری در دختران نوجوان

یاسمین ساکی^۱، سحر صفرزاده^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روان‌شناسی بالینی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

۲. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. (مؤلف مسئول). ایمیل: s.safarzadeh1152@iau.ac.ir

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۱/۰۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۱/۱۴

چکیده

مقدمه: رفتارهای خود آسیب‌رسان یکی از مسائل مهم در حیطه سلامتی نوجوانان بوده است که با طیف متنوعی از مؤلفه‌های ایجاد کننده همراه است.

هدف: پژوهش حاضر با هدف آزمون مدل علی گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری نشخوار فکری در دختران نوجوان شهر اهواز انجام شد.

روش: این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بر مبنای تحلیل مسیر بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول شهر اهواز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود که طبق قاعده کلاین، ۲۰۰ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه آسیب‌به‌خود سانشون و همکاران (۱۹۹۸)، مقیاس ادراک فرزندان از تعارض والدین گریچ و همکاران (۱۹۹۲)، مقیاس سبک‌های دلبستگی کولینز و رید (۱۹۹۰) و مقیاس پاسخ‌های نشخوار فکری نولن هوکسما و مورو (۱۹۹۱) بودند. داده‌ها با رگرسیون و روش تحلیل مسیر در نرم‌افزار SPSS-24 و AMOS-24 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ضرایب مستقیم سبک‌های دلبستگی ایمن ($\beta = -0.295$)، ناایمن اجتنابی ($\beta = 0.104$)، ناایمن دوسوگرا ($\beta = 0.302$)، نشخوار فکری با رفتارهای خود آسیب‌رسان ($\beta = 0.433$) معنی‌دار بود؛ ولی مسیر مستقیم ادراک از تعارض والدین به رفتارهای خود آسیب‌رسان معنی‌دار نبود. نتایج اثرات غیرمستقیم نیز نشان داد که نشخوار فکری در این مدل نقش میانجی‌گری دارد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری نشخوار فکری اثر می‌گذارد؛ بنابراین کاهش تعارض والدین و سبک دلبستگی مناسب می‌تواند از مؤلفه‌های اساسی در طراحی مداخلات درمانی برای رفتارهای خود آسیب‌رسان نوجوانان دختر باشد.

کلیدواژه‌ها: رفتارهای خود آسیب‌رسان، تعارض، دلبستگی، نشخوار فکری، نوجوانان

مقدمه

نوجوانی مرحله حیاتی از رشد است که شامل تغییرات جسمی، شناختی، عاطفی و اجتماعی قابل توجهی است (یوکتاموونا^۱، ۲۰۲۵). این تغییرات و چالش‌ها گاهی می‌تواند اضطراب و افسردگی را به زندگی نوجوانان وارد کرده و میزان سازگاری را کاهش داده و رفتارهای نابهنجار مانند رفتارهای خودآسیب‌رسان^۲ را برای کنترل و تسکین کوتاه‌مدت هیجانات منفی افزایش دهد (وانگ، ژیو، تانگ، ژانگ، لیو و وانگ^۳، ۲۰۲۵). این در حالی است که آمارها نشان می‌دهند حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد از نوجوانان حداقل یک‌بار تجربه رفتارهای خود آسیب‌رسان را گزارش کرده‌اند (هامیلتون، یونتالوال، دلاک، تایی، کلایمن و یائو^۴، ۲۰۲۵).

این رفتارهای که به اقدامات عمدی بدون قصد خودکشی اطلاق می‌شود، منجر به آسیب بدنی شده و معمولاً به عنوان راهکاری برای تنظیم هیجانات منفی یا کاهش پریشانی روانی استفاده می‌شوند (هوانگ، لین، ایکسن، وانگ و ژانگ^۵، ۲۰۲۵) و در ادامه شیوع بالایی از اقدام به خودکشی را نیز نشان به‌دنبال دارد (باحمدان و الداویان^۶، ۲۰۲۲). در یک فرا تحلیل و بررسی ۵۲ مطالعه-پژوهشی در مورد خودآسیب‌رسانی، تخمین این رفتار در طول عمر نوجوانان ۱۷٪ و شیوع ۱۲ ماهه ۱۰-۱۹٪ بوده است (مایکلستاد و ستریتون^۷، ۲۰۲۱). لازم به ذکر است برخی عوامل مانند ادراک فرزندان از تعارض بین والدین^۸، از جمله چالش‌های زندگی برای دانش‌آموزان

نوجوان است که می‌تواند نقش زیادی در کاهش بهزیستی روان‌شناختی ایشان داشته باشد - و رفتارهای خودآسیب‌رسان را بیافزاید (لاکسو، فاگرهند و لاگر استروم^۹، ۲۰۲۴). فرزندان حساس به تغییرات والدین خود هستند و از طریق مشاهده، شنیدن و تجربه مستقیم، به این تعارضات آگاه می‌شوند. ادراک فرزندان از تعارض بین والدین ممکن است تأثیرات مختلفی بر روی رشد آن‌ها داشته باشد و این تجربه می‌تواند به تضعیف اعتماد به نفس و کاهش احساس ارزشمندی فرزندان منجر شود (هارولد و سلرز^{۱۰}، ۲۰۱۸). در کل اختلال در عملکرد والدینی می‌تواند پیامدهایی در روابط والدین و سازگاری نوجوانان ایجاد کند (مایا، فیونتر، آرکوس-رومرو و جیمنز^{۱۱}، ۲۰۲۴). اولاتونجی و ایدمودیا^{۱۲} (۲۰۲۱) نیز نشان دادند تمامی ابعاد تعارض والدینی با رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان همبستگی مثبت دارد.

از مفاهیم دیگری که می‌تواند با رفتارهای خودآسیب-رسان نوجوانان مرتبط باشد، سبک‌های دلبستگی^{۱۳} است که طبق نظریه بالبی، شامل سه نوع ایمن، اجتنابی و دوسوگرا^{۱۴} بوده و به عنوان پیوند عاطفی بین دو نفر تعریف شده که آن‌ها را از نظر جسمی و روانی به هم پیوند می‌زند (ویلس^{۱۵}، ۲۰۲۲). در تحقیقات مشخص شده است این مؤلفه می‌تواند با اختلالات شخصیتی در بزرگسالی مرتبط باشد (لویتن، کمپیل و فوراگی^{۱۶}، ۲۰۲۰). از این رو آسیب‌های دلبستگی می‌تواند تأثیرات بلند مدتی بر شرایط روانی و اجتماعی فرد داشته‌باشد

⁹. Laakso, Fagerlund & Lagerström

¹⁰ Harold & Sellers

¹¹. Maya, Fuentes, Arcos-Romero & Jiménez

¹². Olatunji & Idemudia

¹³ attachment Styles

¹⁴ secure, avoidant, ambivalent & disoriented

¹⁵. Willis

¹⁶. Luyten, Campbell & Fonagy

¹. Uktamovna

². self-harm behaviors

³. Wang, Zuo, Tang, Zhang, Lu & Wang

⁴. Hamilton, Untawale, Dalack, Thai, Kleiman & Yao

⁵. Huang

⁶. Bahamdan & Aldhawyan

⁷. Myklestad & Straiton

⁸. parental conflict

کولاریس^۷، ۲۰۲۳) و حتی نشخوار فکری را افزایش می‌دهد و این باعث پردازش رویداری منفی شده، می‌توان به نقش میانجی این مؤلفه در ایجاد رفتارهای خودآسیب رسان پی‌برد (کولمن، دانلوپ، هارتلی و تیلور^۸، ۲۰۲۲).

در کل در این مدل طبق نظریه لینهان^۹ (۱۹۹۳) افرادی که توانایی تنظیم هیجان به صورت کارآمد را ندارند، پس از تحمل مشکلات، احساس غم و ناکامی می‌کنند و گاهی پس از جرح بدن خود به نوعی احساس رهایی از درد و بی‌حسی دست می‌یابد و این رفتار را به عنوان رفتار تسکین‌دهنده منفی ادامه داده و چنین روندی می‌تواند تا آسیب‌رسانی به دیگر ابعاد زندگی نوجوانان نیز پیش‌رود. در حوزه روان‌شناسی نوجوانی، ویژگی‌های درون‌فردی مانند نشخوار فکری، سازوکارهای شناختی ناکارآمد و تاب‌آوری روانی پایین نسبت به عوامل بین فردی، سهم بیشتری در پیش‌بینی رفتارهای خود آسب‌رسان در نوجوانی دارند.

حال با توجه به اینکه نوجوانان قشر آینده‌ساز کشور هستند و از سوی دیگر به دلیل اینکه با چالش‌های جسمی و روان‌شناختی در دوران بلوغ و مرحله هویت‌یابی مواجه می‌شوند، احتمال تحمل برخی فشارهای روان‌شناختی در این دوره کاهش می‌یابد و در پی آن احتمال بروز رفتارهای ناسازگارانه مانند رفتارهای خودآسیب‌رسان افزایش می‌یابد؛ البته تحقیقاتی در این خصوص صورت گرفته است؛ ولی همچنان پژوهش‌هایی به صورت مدل‌یابی که بتواند تبیین روابط و میانجی‌های مرتبط با این مؤلفه را نماید کافی نیستند و تحقیق در این خصوص

(اسپینازولا، واندرکولک، فورد^۱، ۲۰۲۱). تحقیقات نشان داده‌اند که آسیب‌های دلبستگی می‌تواند به شکل‌گیری الگوهای منفی از خود و دیگران منجر شود که باعث می‌شود فرد مشکلات عمده‌ای در ایجاد روابط سالم و پایدار پیدا کند (سیتاک و ارتن^۲، ۲۰۲۱).

بر این اساس، امروزه علل مختلفی برای گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان گزارش شده است؛ این علل می‌توانند ناشی از روابط خانوادگی و روش‌های والدگری والدین و عوامل روان‌شناختی باشد که تحت‌تأثیر الگوهای فکری فرد نمایان می‌شود و یکی از این الگوهای فکری، نشخوار فکری^۳ است. نشخوار فکری به معنای اشتغال ذهنی مکرر و منفعلانه به یک موضوع است و باعث می‌شود که فرد دائماً توجه خود را بر احساس‌ها و ویژگی‌های منفی خود و دلایل و پیامدهای آن معطوف کند (اسکاینی و پالمیری، کاسلی و نوییل^۴، ۲۰۲۱). خدمتی^۵ (۲۰۲۰) نیز طی پژوهشی نشان داد رفتارهای خودآسیب‌رسان به وسیله نشخوار فکری پیش‌بینی می‌شود. از سوی دیگر با توجه به اینکه در بین صاحب‌نظران توافق کلی وجود دارد که بروز رفتارهای خود آسب‌رسان در نوجوانان بیشتر با سبک‌های دلبستگی آنان رابطه داشته و نوجوان دارای سبک‌دلبستگی‌ایمن رفتارهای خود آسب‌رسان کمتری نشان می‌دهند (ژیو، ژانگ و وانگ^۶، ۲۰۲۲) و این نوجوانان اغلب در معرض تعارض والدین بوده و به تدریج کیفیت این رابطه در رفتار نوجوان تأثیر می‌گذارد (رولوفو، بریتو، کلی و

1. Spinazzola, van der Kolk & Ford

2. Citak & Erten

3. rumination

4. Scaini, Palmieri, Caselli & Nobile

5. Khedmati

6. Zhou, Zhang & Wang

7. Rodolfo, Brito, Kelly & Colares

8. Coleman, Dunlop, Hartley & Taylor

9. Linehan

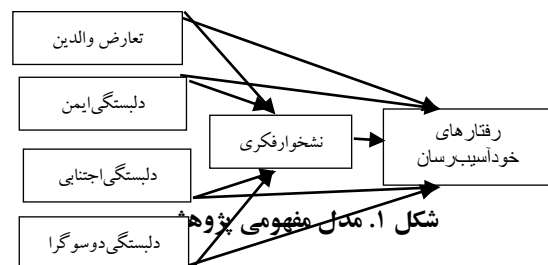
برای روشن شدن ابعاد آن مهم و ضروری است. بر این اساس با توجه به مطالب فوق، محقق در پژوهش حاضر به دنبال پاسخ این سوال است که آیا مدل علی گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری نشخوار فکری در دختران نوجوان شهر اهواز از برازش مناسب برخوردار است؟

روش

پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بر مبنای تحلیل مسیر بود. جامعه آماری شامل تمام دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول شهر اهواز در نیمه دوم سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود. در این پژوهش حجم نمونه بر اساس دیدگاه کلاین^۱ (۲۰۱۶) که تعداد ۲۰۰ نفر در پژوهش تحلیل مسیر توصیه شده و یا به ازای هر مسیر ۱۵ نفر است، تعداد ۲۲۰ دانش‌آموز به روش تصادفی خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب شد که بعد از ریزش آزمودنی‌ها در حین پژوهش به ۲۰۰ نفر رسید. جهت تعیین گروه نمونه به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای مرحله‌ای، ابتدا از بین نواحی آموزش و پرورش در شهر اهواز دو ناحیه به قید قرعه مشخص و از بین مدارس دخترانه متوسطه اول در هر ناحیه، دو مدرسه مشخص و از هر مدرسه سه کلاس حدوداً ۲۰ نفره مشخص و کل افراد درون کلاس که تمایل به همکاری داشتند مورد آزمون قرار گرفتند. محقق با حضور در کلاس‌های مذکور و توضیح درباره اهداف تحقیق و اعلام آمادگی آزمودنی‌ها پرسشنامه‌ها را در اختیار دانش‌آموزان قرار داد.

در پژوهش حاضر به منظور رعایت اصول اخلاقی، پیش از اجرای پژوهش همه مشارکت‌کنندگان از هدف

پژوهش آگاه شدند و برای شرکت در پژوهش اعلام رضایت کردند، همه داده‌ها بدون ثبت هرگونه اطلاعات- هویتی گردآوری و همه قواعد و اصول مربوط به محرمانه بودن داده‌ها رعایت شد، سایر ملاحظات نظیر کسب کد اخلاق برای مطالعه از طرف کمیته اخلاق، داشتن آزادی و اختیار کامل برای کناره‌گیری از پژوهش، استفاده از داده‌ها فقط در راستای اهداف پژوهش نیز رعایت شد. داده‌ها با استفاده از آزمون کای‌دو برای بررسی توزیع فراوانی متغیرهای جمعیت‌شناختی همراه با میانگین و انحراف معیار و در نهایت پس از بررسی پیش‌فرض‌های- آماری نرمالیتی از طریق آزمون شاپیرو-ویلک و کاموگراف-اسمیرنوف، همگنی واریانس‌ها از طریق آزمون لون، از طریق تحلیل مسیر با استفاده نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ و AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شد.

ابزار

پرسشنامه آسیب‌به‌خود^۲: این ابزار توسط سانسون، ویدمن و سانسون^۳ (۱۹۹۸) ساخته شده و شامل ۲۲ سؤال است روش نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت لیکرت دو‌گزینه‌ای (بله=۱ و خیر=۰) است. سانسون و همکاران (۱۹۸۰) ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۷۱ به دست آمده است. روایی همگرایی پرسشنامه نیز در پژوهش ویلکینسون، کیو، نیفلد و جانز و گویدیر^۴ (۲۰۱۸) با

^۲. Self-Harm Inventory (SHI)

^۳. Sansone, Wiederman & Sansone

^۴. Wilkinson, Qiu, Neufeld, Jones & Goodyer

^۱. Kline

همبستگی متغیر خود تخریبی ضریب ۰/۶۶ محاسبه شد. در پژوهش مشعل پورفرد، فلاح نادری، دستجانی فرحانی، اقبال پور و رحیمی صالحی (۱۴۰۳) نیز پایایی پرسشنامه به-روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه حاضر از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمده است.

مقیاس ادراک فرزندان از تعارض والدین: این مقیاس توسط گریچ، سید و فیچام^۲ (۱۹۹۲) طراحی شده و شامل ۵۱ سؤال است که برای سنین ۱۰ سال و بالاتر طراحی شده است. هر سؤال از سه درجه پاسخ و نمره گذاری درست (۲)، تقریباً درست (۱) و غلط (۰) برخوردار است و دامنه نمرات بین ۰ تا ۱۰۲ است. در پژوهش مورا، سانتوس، روچا و ماتلوس^۳ (۲۰۱۰) روایی پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی محاسبه شد و جهت تعیین پایایی از روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شد. در پژوهش رضاپور میرصالح، اخوت و امینی (۱۴۰۱) پایایی مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شد. در پژوهش حاضر نیز پایایی مقیاس حاضر از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمده است.

مقیاس سبک‌های دلبستگی: این مقیاس توسط کولینز و رید^۵ (۱۹۹۴) طراحی شده و مشتمل بر ۱۸ گویه است. دارای سه زیر مقیاس است: سبک دلبستگی ایمن (شامل گویه‌های ۱، ۶، ۸، ۱۲، ۱۳، ۱۷)، سبک دلبستگی دوسوگرا (شامل گویه‌های ۱۵، ۱۱، ۱۰، ۹، ۴، ۳) و سبک دلبستگی

اجتنابی (شامل گویه‌های ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۷، ۵، ۲). نمره گذاری این مقیاس بر اساس درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۵ است (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵). کولینز و رید (۱۹۹۰) میزان آلفای کرونباخ را برای هر زیر مقیاس این پرسشنامه در دانشجویان برای سبک دلبستگی ایمن ۰/۸۱؛ اجتنابی ۰/۷۸ و دوسوگرا ۰/۸۵ بدست آوردند و پایایی آزمون-بازآزمون به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۷۱ و ۰/۵۲ در سطح معنی داری ۰/۰۱ گزارش شد. در پژوهش کونین و مک-نیل^۶ (۲۰۱۹) پایایی مقیاس بین ۰/۶۷ تا ۰/۷۵ گزارش شده است. در پژوهش موسوی نصر و بخشی سورشجانی (۱۴۰۴) نیز پایایی مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۷ بدست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه حاضر از روش آلفای کرونباخ برای سه خرده مقیاس به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۲ و ۰/۸۹ به دست آمده است.

مقیاس پاسخ‌های نشخوار فکری: این مقیاس توسط نولن هوکسما و مورو^۸ (۱۹۹۱) طراحی شد. این مقیاس ۲۲ آیتم دارد که بر اساس مقیاس درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۴ نمره گذاری می‌شود (تقریباً هرگز=۱ تا تقریباً همیشه=۴). دامنه نمرات برای هر آزمودنی بین ۲۲ تا ۸۸ بوده و نمرات بالاتر نشان‌دهنده استفاده بیشتر از نشخوار فکری است. در پژوهش اهرینگ، فرانک و اهلرز^۹ (۲۰۰۸) ضریب آلفای کرونباخ برای این ابزار طی دو مطالعه ۰/۹۲ و ۰/۸۹ گزارش شده است و روایی آن نیز پس از محاسبه به صورت روایی سازه مطلوبی گزارش شد که نشان از

6. Gouin & MacNeil

7. Ruminative Responses Scale (RSQ)

8. Nolen-Hoeksema & Morrow

9. Ehrling, Frank & Ehlers

1. children perception of interparental conflict scale (CPICS)

2. Grych, Seid & Fincham

3. Moura, Santos, Rocha & Matos

4. Attachment Styles Scale (ASS)

5. Collins & Read

اعتبار مقیاس دارد. در پژوهش سلطانی، مامی، احمدی و محمدزاده (۱۴۰۱) نیز پایایی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۷۸ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی مقیاس از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ محاسبه شد

یافته‌ها

در تحقیق حاضر دامنه سنی شرکت‌کنندگان از ۱۲ تا ۱۶ سال بود که بیشترین تعداد مشارکت‌کنندگان مربوط به دامنه سنی ۱۳ سال (۶۹ نفر) و کمترین تعداد مشارکت-کنندگان مربوط به دامنه سنی ۱۵ سال (۱۱ نفر) بود.

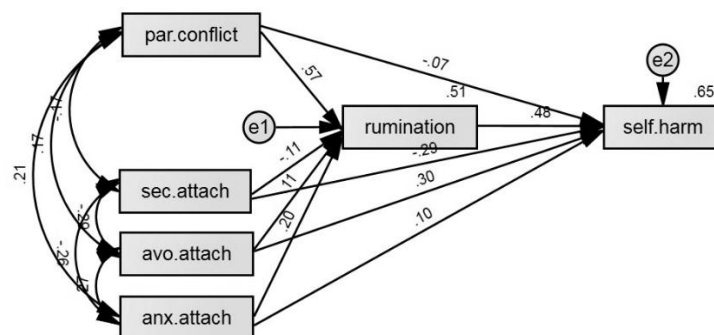
جدول ۱. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش در نمونه‌ی نوجوانان دختر

ردیف	متغیرهای پژوهش	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	ادراک از تعارض والدین	۳۳/۹۵	۱۳/۰۴	۱	-۰/۱۷*	۰/۱۷*	۰/۲۱*	۰/۶۵*	۰/۳۶*
۲	دل‌بستگی ایمن	۱۹/۲	۴/۷۵	-	۱	-۰/۲۹*	-۰/۲۶*	-۰/۳۰*	-۰/۵۴*
۳	دل‌بستگی اجتنابی	۱۵/۰۸	۳/۷۹	-	-	۱	۰/۲۷*	۰/۲۹*	۰/۵۴*
۴	دل‌بستگی دوسوگرا	۱۵/۷۸	۳/۴۸	-	-	-	۱	۰/۳۸*	۰/۴۳*
۵	نشخوار فکری	۴۴/۶۴	۱۰/۷۳	-	-	-	-	۱	۰/۶۵*
۶	رفتارهای خودآسیب‌رسان	۷/۲۴	۴/۳۱	-	-	-	-	-	۱

$P < ۰/۰۵$

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود همه ضرایب همبستگی به‌دست‌آمده بین متغیرهای پژوهش، در سطوح $P < ۰/۰۵$ معنی‌دار هستند. جهت محاسبه با روش تحلیل مسیر، مفروضه سطح معنی‌داری آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای هر پنج متغیر پژوهش محاسبه شد و

کلیه موارد بالاتر از ۰/۰۵ به دست آمده است؛ بنابراین مفروضه نرمال بودن توزیع همه متغیرهای پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرد.

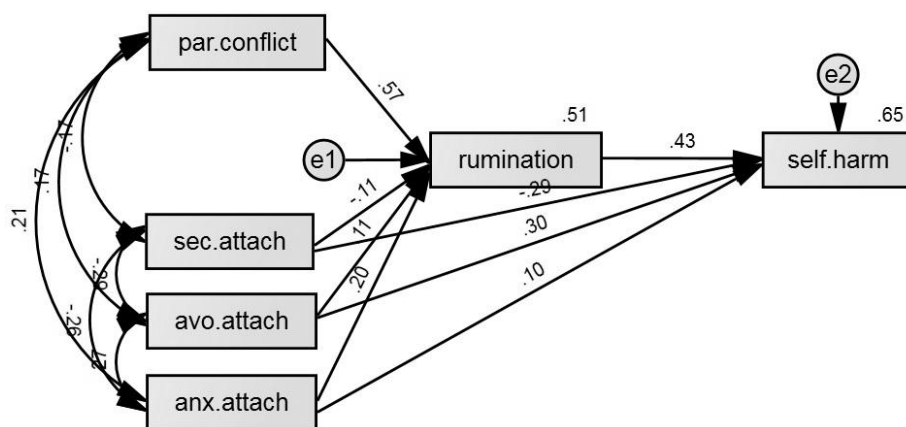
شکل ۲. برونداد مدل پیشنهادی پژوهش حاضر به همراه ضرایب استاندارد مسیرها

جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی و نهایی

شاخص‌های برازندگی	χ^2	df	χ^2/df	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
مدل پیشنهادی	۱۶/۷۳	۱	۱۶/۷۳	۰/۹۷۹	۰/۵۱۴	۰/۹۶۱	۰/۶۲۸	۰/۹۶۱	۰/۹۶۰	۰/۲۲
مدل نهایی	۱/۶۹	۱	۱/۶۹	۰/۹۹۷	۰/۹۴۶	۰/۹۹۸	۰/۹۷۶	۰/۹۹۸	۰/۹۹۶	۰/۰۵۶

(=، شاخص برازندگی افزایش ($IFI = 1/0$))، شاخص برازندگی توکر- لویس ($TLI = 1/0$) و جذر میانگین مجذورات خطای تقریب ($RMSEA = 0/001$) حاکی از برازش عالی مدل است؛ بنابراین مدل نهایی از برازندگی مطلوبی برخوردار است. شکل ۳ مدل نهایی پژوهش حاضر را به همراه ضرایب مسیر نشان می‌دهد.

با توجه به نتایج مندرج در جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی حاکی از برازش ضعیف مدل بود و بر این اساس مجدد یک مسیر حذف شد. مدل نهایی شامل شاخص مجذور خی ($\chi^2 = 0/099$)، مجذور خی نسبی ($\chi^2/df = 0/033$)، شاخص نیکویی برازش ($GFI = 1/0$)، شاخص نیکویی برازش انطباقی ($AGFI = 0/999$)، شاخص برازش مقایسه‌ای ($CFI = 1/0$)

شکل ۳. برونداد مدل نهایی پژوهش حاضر به همراه ضرایب استاندارد مسیرها

جدول ۳. مسیرها و ضرایب استاندارد مربوط به اثرات مستقیم در الگوی نهایی را نشان می‌دهد.

جدول ۳. مسیرها و ضرایب استاندارد مربوط به اثرات مستقیم در مدل نهایی

مسیر				مدل نهایی	
برآورد استاندارد				نسبت بحرانی	سطح معنی داری P
β				برآورد استاندارد B	
۰/۵۶۶				۱۱/۵۳	۰/۰۰۱
-۰/۱۱۴				-۲/۲۵	۰/۰۲

ادراک از تعارض والدین ← نشخوار فکری
دلبستگی ایمن ← نشخوار فکری

۰/۰۳	۲/۱۲	۰/۳۰۶	۰/۱۰۸	نشخوار فکری	دلبستگی اجتنابی
۰/۰۰۱	۳/۹۹	۰/۶۲۵	۰/۲۰۳	نشخوار فکری	دلبستگی دوسوگرا
-	-	-	-	رفتارهای خودآسیب‌رسان	ادراک از تعارض والدین
۰/۰۰۱	-۶/۷۸	-۰/۲۶۷	-۰/۲۹۵	رفتارهای خودآسیب‌رسان	دلبستگی ایمن
۰/۰۲	۲/۳۳	۰/۱۲۸	۰/۱۰۴	رفتارهای خودآسیب‌رسان	دلبستگی اجتنابی
۰/۰۰۱	۶/۹۲	۰/۳۴۳	۰/۳۰۲	رفتارهای خودآسیب‌رسان	دلبستگی دوسوگرا
۰/۰۰۱	۹/۶	۰/۱۷۴	۰/۴۳۳	رفتارهای خودآسیب‌رسان	نشخوار فکری

جهت بررسی روابط واسطه‌ای و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش از آزمون بوت استراپ استفاده شد. با توجه به شکل ۳ و با استناد به ضرایب استاندارد ذکر شده مسیرهای غیرمستقیم بررسی شده که در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون بوت استراپ بین متغیرهای مستقل، وابسته، میانجی

مسیر	داده	مقدار بوت استراپ	حد پایین	حد بالا	خطای استاندارد	سوگیری
ادراک از تعارض والدین به رفتارهای خودآسیب‌رسان از طریق نشخوار فکری	۰/۰۹	۰/۲۷۱	۰/۲۱۹	۰/۳۴۳	۰/۰۳۹	۰/۰۰۴
دلبستگی ایمن به رفتارهای خودآسیب‌رسان از طریق نشخوار فکری	-۰/۰۵	-۰/۰۵۵	-۰/۰۹۵	-۰/۰۰۵	۰/۰۲۶	۰/۰۴
دلبستگی اجتنابی به رفتارهای خودآسیب‌رسان از طریق نشخوار فکری	۰/۰۵۹	۰/۰۵۲	۰/۰۰۶	۰/۰۸۹	۰/۰۲۴	۰/۰۳
دلبستگی دوسوگرا به رفتارهای خودآسیب‌رسان از طریق نشخوار فکری	۰/۱۲	۰/۰۹۷	۰/۰۶۲	۰/۱۴۶	۰/۰۲۶	۰/۰۰۶

P<۰/۰۵°

با توجه به جدول ۴ کلیه مسیرهای غیرمستقیم تأیید شده است.

بحث

و همکاران، ۲۰۲۴، مایا و همکاران، ۲۰۲۴، رولوفو و همکاران، ۲۰۲۳) همسو نیست. در تبیین یافته حاضر چنین می‌توان استنباط کرد که اگرچه به‌طور خاص، قرار گرفتن در معرض تعارضات والدینی در دوران نوجوانی به‌طور قابل‌توجهی احتمال افسردگی، اضطراب، نگرانی و کناره‌گیری، پرخاشگری و کاهش عزت‌نفس را در آنان افزایش می‌دهد

مطالعه حاضر با هدف بررسی برآزش مدل مفهومی گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان بر اساس ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری نشخوار فکری در دختران نوجوان صورت گرفت. در یافته‌های پژوهش حاضر مشخص شد ادراک از تعارض والدین بر گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان اثر مستقیم معنی‌دار نداشت این یافته با پژوهش‌های (لاکسو

اخذ شده است، به نظر می‌رسد که حتی در صورت وجود تعارض، این اختلافات به میزان شدید و وخیم نبوده و از این رو اثرات معنی‌داری بر گرایش به رفتارهای آسیب-رسان دیده نشده است.

همچنین در پژوهش حاضر مشخص شد که سبک-دلبستگی ایمن بر رفتارهای خودآسیب‌رسان نوجوانان دختر اثر مستقیم، منفی و معنی‌دار داشته و سبک‌های ناایمن اجتنابی و دوسوگرا بر رفتارهای خودآسیب‌رسان نوجوانان دختر اثر مستقیم، مثبت و معنی‌دار دارند. این یافته با نتایج پژوهش‌های (لویتن و همکاران، ۲۰۲۰، اسپینازولا و همکاران، ۲۰۲۱) همسو است. در تبیین یافته حاضر چنین می‌توان بیان نمود که سبک‌های دلبستگی عاملی بر رفتارهای دوران بزرگسالی شناخته می‌شود و در قالب هر سبک، رفتارهای مرتبط با آن دیده می‌شود. افراد با سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی نمادی از فقدان اعتماد به نفس بوده و به نسب افراد با سبک دلبستگی ایمن، توان رویارویی با موقعیت‌های استرس‌زا را نداشته و بر این اساس درماندگی روان‌شناختی بر آن‌ها تحمیل می‌شود (رضایی، حسنی و نورمحمدی نجف‌آبادی، ۱۳۹۸) و این عامل می‌تواند منجر به پریشانی و درماندگی در آن‌ها گردد که در پی آن به نظر می‌رسد این عوامل به نوبه خود گرایش به رفتارهای ناسازگار را جهت سرکوب این حالات روان‌شناختی و چیره شدن بر طغیان‌های درونی نوجوانان الزام می‌بخشد و این عوامل زمینه مساعدی بر گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان می‌شود. از سوی دیگر به نظر می‌رسد نوجوانانی که میزان دلبستگی ایمن دارند نیازی به سرکوب نامناسب حالات روان‌شناختی نداشته و با غنای عاطفی مناسب که از طریق روابط با مراقبین خود داشته‌اند، با مشکلات روبرو شده و

(اولاتونجی و ایدمودیا، ۲۰۲۱) و بر سازگاری نوجوانان با محیط بیرون و هماهنگی با اطرافیان اثر منفی می‌گذارد (مایا و همکاران، ۲۰۲۴)؛ ولی به نظر می‌رسد تعارضات والدینی زمانی که بیشتر به صورت پرخاشگری جسمی و دعوای شدید و وخیم باشد اثرات مخرب‌تری را در سازگاری نوجوانان بگذارد (رضاپورمیرصالح و همکاران، ۱۴۰۱) و در چنین صورتی این مؤلفه می‌تواند عاملی بر افزایش استرس و گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان در نوجوان باشد. با توجه به نمرات پایین در گزارش تعارضات بین والدین که در پژوهش حاضر اخذ شده است، به نظر می‌رسد که حتی در صورت وجود تعارض، این اختلافات به میزان شدید و وخیم نبوده و از این رو اثرات معنی‌داری بر گرایش به رفتارهای آسیب-رسان دیده نشده است.

در تبیین یافته حاضر چنین می‌توان استنباط کرد که اگرچه به طور خاص، قرار گرفتن در معرض تعارضات والدینی در دوران نوجوانی به طور قابل توجهی احتمال افسردگی، اضطراب، نگرانی و کناره‌گیری، پرخاشگری و کاهش عزت‌نفس را در آنان افزایش می‌دهد (اولاتونجی و ایدمودیا، ۲۰۲۱) و بر سازگاری نوجوانان با محیط بیرون و هماهنگی با اطرافیان اثر منفی می‌گذارد (مایا و همکاران، ۲۰۲۴)؛ ولی به نظر می‌رسد تعارضات والدینی زمانی که بیشتر به صورت پرخاشگری جسمی و دعوای شدید و وخیم باشد اثرات مخرب‌تری را در سازگاری نوجوانان بگذارد (رضاپورمیرصالح و همکاران، ۱۴۰۱) و در چنین صورتی این مؤلفه می‌تواند عاملی بر افزایش استرس و گرایش به رفتارهای خودآسیب‌رسان در نوجوان باشد. با توجه به نمرات پایین در گزارش تعارضات بین والدین که در پژوهش حاضر

به‌حل مشکلات به‌صورت منطقی می‌پردازند؛ ولی در سبک‌های نایمن دوسوگرا و اجتنابی به دلیل اینکه چنین غنای عاطفی وجود ندارد، توانایی حل مسائل در دوران نوجوانی و بزرگسالی کاهش می‌یابد و فرد از طریق پرداختن به رفتارهای خودآسیب‌رسان سعی در کنترل هیجان خود می‌نماید.

از یافته‌های دیگر پژوهش حاضر اثر مستقیم نشخوار-فکری بر رفتارهای خودآسیب‌رسان نوجوانان دختر است. یافته حاضر با پژوهش‌های (خدمتی، ۲۰۲۰، کولمن و همکاران، ۲۰۲۲) همسو است. در تبیین یافته حاضر چنین می‌توان استنباط کرد از آنجا که نشخوار فکری که به عنوان عاملی جهت اشتغال ذهنی ناتوان‌کننده و مستمر و غیرارادی تعریف می‌شود که می‌تواند بر احساسات اثر منفی بگذارد (اسکاینی و همکاران، ۲۰۲۱)، مسیری است که افکار منفی و ناتوان‌کننده را به ذهن می‌آورد و این امر می‌تواند بر کیفیت زندگی تأثیر داشته باشد و از جمله عوامل مرتبط با افسردگی و ملال نیز شمرده شود (یداللهی فرد، صادقی و شمسایی، ۱۳۹۹) و احتمالاً در طول زمان اثرات مخربی را بر حالات روان‌شناختی و رفتارهای ناسازگارانه نوجوان می‌تواند بگذارد. به نظر می‌رسد در پی استمرار این افکار تکرار شوند و معلول کنند، فرد تلاش می‌نماید از راهکارهایی برای رهایی از افکار منفی و ایجاد اشتغال ذهنی جدید استفاده کند و همین مسئله منجر به گرایش فرد به رفتارهای متمرکز بر خود مانند رفتارهای خودآسیب‌رسان جهت کنترل هیجان ناسالم و سرکوب افکار منفی نماید و این مسئله منجر به بروز چنین رفتارهایی در نوجوانان می‌شود.

یکی از مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش، نقش میانجی‌گری نشخوار فکری است. در پژوهش حاضر

مشخص شد نشخوار فکری رابطه بین گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان با ادراک از تعارض بین والدین و سبک‌های دلبستگی را در دختران نوجوان میانجی‌گری می‌کند. این یافته با پژوهش‌های (خدمتی، ۲۰۲۰، ژبو و همکاران، ۲۰۲۲، رولوفو و همکاران، ۲۰۲۳، کولمن و همکاران، ۲۰۲۲) همسو است. در تبیین یافته حاضر چنین می‌توان استنباط نمود که از یک سو تعارضات والدینی می‌تواند احساس استرس، ترس یا عصبانیت را در نوجوانان ایجاد کند (مایا و همکاران، ۲۰۲۴) و از سوی دیگر انواع دلبستگی نایمن مانند اجتنابی و دوسوگرا برعکس دلبستگی ایمن منجر به کاهش اعتماد به نفس نوجوان در مقابل مشکلات شده و توانایی مقابله با چالش‌ها را از فرد می‌گیرد و دلبستگی نایمن اجتنابی با ترغیب فرد به تلاش برای فرار از موقعیت و دلبستگی دوسوگرا با ترغیب فرد به انجام رفتارهای هیجانی بی‌مهابا در پی سرکوب هیجان منفی فرد می‌باشند (سیتاک و ارتن، ۲۰۲۱). این روند می‌تواند منجر به شروع و افزایش افکار خودآیند منفی و نشخوار مستمر در چنین افرادی شود و نوجوان را به سمت فرسایش روان‌شناختی ببرد. در چنین شرایطی احتمالاً نوجوان برای رهایی از دنیای پرتنهایی که برای آن راه حل ندارد، دست به رفتارهای ناسازگارانه‌ای مانند رفتارهای خودآسیب‌رسان می‌زند که طبق نظریه لینهان (۱۹۹۳) فرد را به نوعی احساس رهایی از درد و بی‌حسی ببرد و تسکینی بر آلام روان‌شناختی ایشان باشد.

نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر مشخص شد که با وجود سبک‌های دلبستگی ایمن و بهبود شرایط و روابط والدین با یکدیگر میزان تمایل نوجوانان دختر به

شود که اثر کمتری بر یافته‌ها گذاشته و امکان تعمیم‌پذیری یافته‌ها بیشتر گردد.

سپاسگزاری

پژوهش حاضر مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد خانم یاسمین ساکی با استاد راهنمایی دکتر سحر صفرزاده بوده و دارای کد اخلاق

IR.IAU.AHVAAZ.REC.1402.090 از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز است. در این پژوهش تعارض منافع بین نویسندگان وجود ندارد و کلیه هزینه‌های این پژوهش توسط نویسندگان تأمین شده است. در پایان از همکاری‌های مشفقانه مسئولین، مدیران، معلمان و دانش‌آموزان محترم مدارس دخترانه مقطع متوسطه اول شهر اهواز که در اجرا و انجام پژوهش ما را یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

رفتارهای خودآسیب‌رسان کاهش می‌یابد و با کاهش سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و دوسوگرا این رفتارها نیز کمتر دیده می‌شود. این روابط نیز از طریق نشخوار فکری که نشانه افسردگی در نوجوانان دختر است، می‌تواند میانجی‌گری شود. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر، اجرای پژوهش بر دختران نوجوان شهر اهواز بود؛ بنابراین، تعمیم نتایج این پژوهش به جامعه پسران نوجوان و مقاطع تحصیلی و سنی دیگر و شهرهای دیگر باید با احتیاط صورت گیرد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی موضوع حاضر بر گروه پسران و سنین و شهرها و فرهنگ‌های دیگر انجام شود و نتایج با یافته‌های حاضر مقایسه گردد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی در زمینه موضوع حاضر متغیرهای مزاحمی مانند تعداد فرزندان خانواده و سابقه بیماری‌های روان‌شناختی در والدین و اعضای دیگر خانواده کنترل

References

- Bahamdan A, Aldhawyan, A. (2022). Non-suicidal self-injurious behavior among the Saudi population: a systematic review. *F1000Research*, 11(257), 1-15.
- Citak C, Erten E. (2021). Impact of Childhood Trauma and Attachment on Resilience in Remitted Patients with Bipolar Disorder. *Journal of affective disorders*, 280, 219-227.
- Coleman SE, Dunlop BJ, Hartley S, Taylor PJ. (2022). The relationship between rumination and NSSI: A systematic review and meta-analysis. *British journal of clinical psychology*, 61(2), 405-443.
- Collins NL, Read SJ. (1994). Cognitive representations of attachment: the structure and function of working Models.
- Ehring T, Frank S, Ehlers A. (2008). The Role of Rumination and Reduced Concreteness in the

- Maintenance of Posttraumatic Stress Disorder and Depression Following Trauma. *Cognitive therapy and research*, 32(4), 488-506.
- Gouin JP, MacNeil S. (2019). Attachment style and changes in systemic inflammation following migration to a new country among international students. *Attachment & human development*, 21(1), 38-56.
- Grych JH, Seid M, Fincham FD. (1992). Assessing marital conflict from the child's perspective: The Children's Perception of Interparental Conflict Scale. *Child development*, 63(3), 558-572.
- Hamilton JL, Untawale S, Dalack MN, Thai AB, Kleiman EM, Yao A. (2025). Self-harm content on social media and proximal risk for self-injurious thoughts and behaviors among adolescents. *JAACAP Open*, 3, 431-438.
- Harold GT, Sellers R. (2018). Annual research review: Interparental conflict and youth

- psychopathology: an evidence review and practice focused update. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 59(4), 374-402.
- Huang L, Liu X, Xu J, Wang L, Zhang Q. (2025). Risk prediction models for non-suicidal self-injurious behavior in patient with depressive disorder: a protocol for systematic review and meta-analysis. *PloS one*, 20(4), e0321561.
- Khedmati N. (2020). The Relationship between Rumination and Difficulty of Emotion Regulation with Self-harm Behaviors in Students. *Rooyesh*, 8(11), 19-26. (In Persian)
- Kline RB. (2016). *Methodology in the social sciences. Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). New York, NY, US: Guilford Press.
- Laakso M, Fagerlund Å, Lagerström M. (2024). Increasing student well-being through a positive psychology intervention: changes in salivary cortisol, depression, psychological well-being, and hope. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 17(1), e12616.
- Linehan M. (1993). *Cognitive-behavioral treatment of borderline personality disorder*. Guilford press.
- Luyten P, Campbell C, Fonagy P. (2020). Borderline personality disorder, complex trauma, and problems with self and identity: A social-communicative approach. *Journal of personality*, 88(1), 88-105.
- Mashalpourefard M, Neudehi MF, Farahani MD, Eghbalpour F, Saleh SR. (2024). Investigating in the Relationship between Psychological Stress Response and Non-Suicidal Self-Injurious Behaviors in Senior High School Students: The Mediating Role of Sleep Disorders. *International Journal of Health Studies*, 10(1), 17-24. (In Persian)
- Maya J, Fuentes I, Arcos-Romero AI, Jiménez L. (2024). Parental Attachment and Psychosocial Adjustment in Adolescents Exposed to Marital Conflict. *Children*, 11(3), 291-302.
- Moura O, Santos RA, Rocha M, Matos PM. (2010). Children's Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC): Factor structure and invariance across adolescents and emerging adults. *International Journal of Testing*, 10(4), 364 - 382.
- Mousavi Nasr S S, Bakhshi Soorehjani L. (2025). Modeling of mobile phobia among students based on the quality of parent-child relationship and attachment styles: the mediating role of loneliness. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 12 (4), 69-86. (In Persian)
- Myklestad I, Straiton M. (2021). The relationship between self-harm and bullying behaviour: results from a population based study of adolescents. *BMC Public Health*, 21(1), 1-15.
- Nolen-Hoeksema S, Morrow J. (1991). A prospective study of depression and posttraumatic stress symptoms after a natural disaster: The 1989 Loma Prieta earthquake. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(1), 115-121.
- Olunjuji OA, Idemudia ES. (2021). The multidimensionality of inter-parental conflict on aggression and mental health among adolescents. *Heliyon*, 7(5), 1-6.
- Rezaei H, Hasani J, Noormohamadim M. (2019). The Role of Attachment in risky behaviors of male high school adolescent students. *Knowledge Res Applied Psychol*. 20(1), 112-121. (In Persian)
- Rezapour Mirsaleh Y, Okhovat M, Amini R. (2022). The Relationship between Adolescent Perception of Parental Conflict, Psychological Well-Being and Disappointment in Adolescent Female Students: A Mediating Role of Coping Styles. *Rooyesh*. 11(2), 117-132. (In Persian)
- Rodolfo TMJ, Brito VG, Kelly BA, Colares V. (2023). Assessment of self-injurious behavior and oral injuries among adolescents in shelter care: a crosssectional study. *Vulnerable children and youth studies*, 18(3), 431-44.
- Sansone RA, Wiedeman MW, Sansone LA. (1998). The self-harm inventory (SHI): Development of a scale for identifying self-destructive behaviors and borderline personality disorder. *Journal of clinical psychology*, 54(7), 973 - 983.

- Scaini S, Palmieri S, Caselli G, Nobile M. (2021). Rumination thinking in childhood and adolescence: a brief review of candidate genes. *Journal of Affective Disorders*, 280, 197-202.
- Soltani S, Mami S, Ahmadi V, Mohammadzadeh J. (2023). Effectiveness of mindfulness therapy in reducing rumination, perceived stress and feelings of loneliness in women with Multiple Sclerosis (MS). *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 9(6), 146-161. (In Persian)
- Spinazzola J, van der Kolk B, Ford JD. (2021). Developmental Trauma Disorder: A Legacy of Attachment Trauma in Victimized Children. *Journal of traumatic stress*, 34(4), 711-720.
- Uktamovna RZ. (2025). The transformative journey of adolescence: a study of the physical, cognitive, emotional, and social changes during the teenage years. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 39, 169-172.
- Wang M, Zuo Y, Tang Y, Zhang R, Lu Q, Wang B. (2025). Anxiety and Depression Symptoms of Adolescents With Non-Suicidal Self-Injury: A Network Analysis Study. *Journal of Advanced Nursing*, 12, 1-15.
- Wilkinson PO, Qiu T, Neufeld S, Jones PB, Goodyer IM. (2018). Sporadic and recurrent nonsuicidal self-injury before age 14 and incident onset of psychiatric disorders by 17 years: prospective cohort study. *The British Journal of Psychiatry*, 212(4), 222-226.
- Willis, J. (2022). Attachment Styles, Deployments, and Perceived Stress of African American Military Spouses. Walden University.
- Yadollahifar S, Sadeghi A, Shamsaei F. (2020). The relationship between rumination and sleep quality in patients with major depressive disorder. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(2), 26-36. (In Persian)
- Zhou K, Zhang L, Li T, Wang W. (2022). Underlying role of rumination-mediated attachment style plays in PTSD after TIA and stroke. *Brain Sciences*, 12(9), 11-18.